

temveč tu je tako delo absolutno nemogoče. Učiteljstvo tukajšnjega ljudstva ne bo dvignilo, ker ima samo svoji dve roki in ker se stalno menjava. V tem pogledu bi bilo treba tu edino korenite materialne izpremembe, vsi poizkusi idealnih učiteljev so samo malenkosti, ki v narodu ne zapustijo nobenega sledu in izginejo takoj z učiteljem. Izjave, da se da narediti marsikaj, če se hoče, da ima vsaka malenkost svojo vrednost, so v tej okolici samo obrabljene fraze. To je popolnoma objektivno spoznanje vsakega tukajšnjega učitelja. In tudi moje.

Jezik mi ne dela posebnih preglavic in tudi ostalim kolegom ne. Morda tudi otrokom ne. Toda to je slučaj. Prav lahko pa bi bilo popolnoma obratno. Nisem bil v vojski, učiteljske pa da premalo in kako bi bilo, če bi imel težave z jezikom. Ne zaradi mene, zaradi otrok. Na to ni nihče mislil, ko nas je nastavil tu doli. Poučujem verouk, pravoslavno veroizpoved. Otroci so me naučili pokrižati se in skleniti roke pri molitvi. Bog ve, če verujejo v iskrenost pouka, ne mislim veroizpovedi vere in verskih dogem samih, če so morali naučiti učitelja molitve. Dvomim. Učijo me raznih izrazov, ki jih ne poznam, prav pri narodnem jeziku. Kako bi bilo, če bi naš otroci učili učitelja slovenščine, slovenskih izrazov. Začetni stvarni pouk v prvem razredu naj bi bil neprekinjen podaljšek njihovega otroškega domačega življenja. Jaz pa ga ne poznam. Saj sem življenje našega otroka poznal samo zato, ker sem bil sam

naš otrok. Pa naj ga tukaj spoznam takoj prve mesece. Saj ga opazujem, ali poleg najboljših volje vse to ni tisto, kar bi moralo biti. Tako je postalo vse skupaj za nas sicer zelo interesantno, vendar je v svojem najglobljem bistvu le samo potvarjanje resničnega življenja. Neuspela kopija. In ko si vse to sam iskreno priznam, točno vidim kako vse to vpliva na moje pedagoško oblikovanje. Upam, da otroci tega ne razumejo.

Od svojih kolegov sem oddaljen 2, 3 in 6 ur. Pošta prihaja neredno, 7, 10, tudi 20 dni potrebuje pošiljke za pot od Ljubljane do Crne Reke. Kdo, ki živi v teh krajih, mi more zameriti neko mero dolgočasnja in morda sem in tja kak obisk k tovarišu. Hrana taka, kot se pač more in stanovanje tako, kot pač je. Vse je le kot se pač more.

In naše pedagoško izoblikovanje, ko se vrnemo v Slovenijo, bo tudi takšno, kot se je pač moglo. Ko se vrnemo nazaj, kar brez dvoma upamo in želimo, bomo na novih službenih mestih zopet popolni začetniki, le s to razliko, da ne bomo več tako mladi. Saj že sedaj nismo. To bo škoda, ne toliko za nas kot za mladino, ki nam bo dodeljena v varstvo.

Marsikdo med vami bo zelo kritično pogledal na te moje misli, toda iskrene so in začetnikove. Ponavljam pa še enkrat, da se za to okolico mišljenje, da se vse more storiti, če se hoče, prazna fraza. Dandanašnje prilike v svetu vam dajejo dokaz za to.

Demšar Mirko

— Namesto venca na grob svojemu nepoznabnemu tovarišu Franju Krajncu je daroval tov. Fran Voglar, šolski upravitelj v p. v Celju, znesek 100 din socialnemu fondu JUU sreskega društva v Celju. Prav tako je v isti namen naklonil učiteljski zbor II. deške ljudske šole v Celju 200 din. Iskrena hvala!

Osebne zadeve

— Z odlokom prosvetnega ministra so postavljeni za učitelje (-ice) naslednji učiteljski abiturienti: Martin Fuis v Kuzmi (Murska Sobota), Rozina Fuis v Kuzmi (Murska Sobota), Viljem Zupan v Vidomcih (Murska Sobota), Štefanija Bulovec v Svetini pri Celju, Nada Zun, Dole pri Litiji, Ferdo Ulaga v Domoševcih (Murska Sobota), Marjin Prosen v Krvavi peči (Kočevje), Vladimira Gernek v Fikšinceh (Murska Sobota), Stane Kavčič v Dobrovnih (Dolnja Lendava), Helena Kacij v Cajnarjih (Logatec), Marija Pratinč v Marjanjih (Murska Sobota), Gracijan Marion v Mariji Reki pri Celju, Friderik Mihelič, Sveti Marko niže Ptuja, Franc Lobnik, Apače (Ljutomer), Janez Scholmayer, Božjakovo (Kočevje), Boris Studenička v Pirnici (Dravograd), Helena Sterle-Ročanec, Vidomci (Murska Sobota), Otilija Bizjak-Zlegel pri Svetem Martinu na Pohorju, Mihaela Košir v Koprivni (Dravograd), Iva Čev v Rajhenav pri Kočevju, Alojzija Robič v Serdici (Murska Sobota), Marija Krivec v Sinjem vrhu (Crnomeli), Ivana Križan v Kuzmi (Murska Sobota), Pavla Lobnik, St. Rupert (Slov. Gradec), Matilda Močnik (Sv. Martin na Pohorju), Marija Marenčič, Javorje (Škofja Loka), Ana Pupis, St. Rupert (Maribor, levi breg), Matilda Pertot, Sv. Martin na Pohorju, Ida Ribič, Zvenavje (Murska Sobota), Olga Sršen v Brigi pri Kočevju, Julijana Cvetko v Strojni pri Dravogradu, Marta Kustišek v Genterovcih, Nikolaja Vrhovnik v Bahal pri Crnomlju, Ivanka Kranjc pri Sv. Tomažu pri Ptujju.

— Za učiteljico-vrtnarico je postavljena na Muti pri Dravogradu Darinka Đukič.

— Po prošnji je prestavljen Ludvik Mašat, upravitelj ljudske šole na Pragerskem, v Luče v gornjegrajskem okraju.

Mladinska matica

— mm V letošnjih rednih publikacijah izidejo sledeče knjige:

1. Arnošt Adamič: Ljudje v viharju.
2. Josip Ribičič: Nerga in
3. Oskar Hudales: Mama, kruha.

Ribičič nas pelje s svojo »Nergo« v kraljestvo čebel. Delo je pisano za naše najmlajše, živahno in veselo, a ne samo za zabavo. Otroci igraje spoznajo vse čudovito življenje v tem zanimivem kraljestvu.

Adamič nam kaže v svoji povesti v pestrih slikah zadnjo fazo svetovne vojne, ko je Avstrija že začela razpadati, ko je naš zaslužni narod že začel dvigati glavo, pa do popolnega poloma stare monarhije in do ustanovitve svobodne Jugoslavije.

Hudalesova knjiga »Mama kruha« izide kot realna knjižica. A delo je pisano, kot vse

Naša gospodarska organizacija

— g Zadrúžnikom Učit. samopomoči. Že v prvih dneh meseca decembra 1939, smo izgubili 6 zadrúžnikov. Umrli so: Burnik Alojzija, Maribor; Bežek Hedvika, Varaždin; Cvetko Fran; Maribor; Krajnc Franjo, Celje; Šijanec Olga, Ormož, in Zahrer Vilko, Kozje. Že v zadnjem obvestilu (od 30. nov. 1939.) v »Učit. tovarišu« smo vam sporočili, da ima US nad 80.000 din pri članih. Nekateri zadrúžniki čakajo in odlašajo s prispevki od meseca do meseca. Tem se naberejo končno visoki zneski, ki jih res ni lahko takoj poravnati. Zadrúžna uprava pa mora izplačevati posmrtnine takoj po prejemu potrebnih listin. Kako naj pa izplača nove posmrtnine, če še one iz prejšnjih mesecev niso vplačane od članov? Prosimo vse zadrúžnike, posebno še one, ki so prejeli v zadnjih dneh novembra opomine in obračune za večje zneske, da takoj poravnajo vse zaostanke. Brez vplačil ni posmrtnin! Zadrúžna uprava US

Učiteljski pevski zbor JUU Emil Adamič

— pcv. OBVESTILO. Prihodnji pevski tečaj se bo vršil 3., 4., 5. in 6. januarja 1940. v prostorih Glasbene Matice v Ljubljani. Kakor smo sporočili že v svoji zadnji okrožnici, bo prva dva dneva (3. in 4. januarja) vadil samo ženski zbor, tretji dan (5. januarja) se mu priključi moški zbor. Začetek pevskega tečaja za ženski zbor je 3. januarja ob 10. uri dopoldne, začetek skupne vaje mešanega zbora pa 5. januarja ob 9. uri dopoldne. Ker je ta pevski tečaj predzadnji kot priprava za nastop v Škofji Loki in Šoštanj, je strogo obvezen za vse članstvo zbora. Opozorjamo še posebno na ono točko naše zadnje okrožnice, v kateri je odbor poudaril nujnost in važnost pevskega tečaja v času letošnjih božičnih počitnic. Tajništvo.

† Franjo Krajnc

Po večmesečnem težkem trpljenju je 5. t. m. preminul v Celju tov. Franjo Krajnc, učitelj v pok., v 73. letu življenja. Bridko je odjeknila ta vest v srcih mnogoštevilnih pokojniških znancev in čestilcev, zlasti pa tovarišev.

Ugledni pokojnik je bil rojen 1867. v Rajhenburgu in je maturiral na mariborskem učiteljskem. Kot učitelj je prišel 1895. iz Ruš na okoliško deško šolo v Celju, kjer je služboval 30 let do svoje upokojitve. V tej dobi se je za slovenski značaj Celja in okolice vodila ogorčena borba. Med glavnimi utrdkami zatiranega slovenstva je bila okoliška šola, stoječa sredi mesta, ki jo je vodil nepozabni učiteljski organizator in predsednik Celjskega učiteljskega društva Armin Gradišnik. Odlični učiteljski zbor je neustrašno posegal v borbo proti navalom tujstva ter vcepil narodno zavest mladini. V tesne, mračne prostore te prenapolnjene šole je pokojnik prinašal deci obilo vedrega sonca, ki je žarelo iz njegove jasne, optimistično usmerjene osebnosti. Zlasti kot elementarni učitelj je bil izredno dober metodik, in blagor otroku, ki mu je on odpiral pot k znanju, saj je bil njegov razred dom vseleđa dela. Mnogo let je bil tudi učitelj telovadbe na slovenski nižji gimnaziji. Vrsta društev ga šteje med svoje najzaslužnejše člane.

V veliko vzdruženje mu je bilo, da je po svoji upokojitvi kot član krajevnega šolskega sveta za Celje-okolico mogel sodelovati pri realizaciji večdesetletnih naporov:

Splošne vesti

— Božične počitnice. Prosvetno ministrstvo je odredilo, da bodo letošnje božične počitnice trajale od 23. decembra do 10. januarja.

PRAZNA MESTA V SREZU SLOVENJ GRADCA

so na šolah: Velenje, Šoštanj in Pameče. — V Pamečah je prazno mesto za šolskega upravitelja, ker je šola razširjena v 3 razrednice. Lepo stanovanje! Le 2 km do Slovenj Gradca.

— Dravska finančna direkcija razglaša: Vsi državni upokojenci(ke), ki so zase in za svoje rodbinske člane dobili železniške legitimacije od dravske finančne direkcije, naj jih čimprej predložijo tej direkciji zaradi podaljšanja veljavnosti za prihodnje leto, zlasti če nameravajo legitimacije uporabljati takoj v začetku leta 1940. — Vsaki legitimaciji je treba priložiti železniško znamko za 2 din, ki je v legitimaciji nihče ne sme prilepiti sam. — Predložene poštno znamke ali kolke bo direkcija upokojencem vračala, ker jih ne more uporabiti. Tudi denarja za znamke direkcija ne bo sprejemala, ker železniških znamk nima v zalogi. — Železniški legitimaciji naj vsak upokojenec priloži tudi odrezek (kupon) ček, nakaznice, po kateri je prejel pokojnino za zadnji mesec, ker je sicer mnogokrat težko ugotoviti njegovo istovetnost. Tudi prošnji za novo železniško legitimacijo je vselej treba priložiti odrezek (kupon) ček, nakaznice, za stroške pa je treba finančni direkciji poslati 20 din v gotovini.

DRUŠTVO UPKOJENEGA UČITELJSTVA

Kakor ima učiteljski stan dokaj vsakovrstnih prosvetnih in stanovskih ustanov in združenj ter podpornih institucij, tako ima upokojeno učiteljstvo poleg teh še svoje društvo, ki je bilo ustanovljeno pred 26 leti za medsebojno podporo in pomoč.

Po smrti vsakega člana se izplača postavnim dedičem tolikokrat po 6 din, kolikor šteje društvo članov(ic). In ta dediščina se v tem žalostnem in težkem trenutku takoj nakaže, ker društvo razpolaga že s tolikšno prihranjeno zalogo.

S pristopom v društvo vsak član poveča svoje prihranke dedičem za lepo vsoto. Ta dediščina bi bila znatnejša, če bi večina upoko-

jenega učiteljska bila vključena v društvo. Članice so lahko tudi učiteljeve soproge ali vdove, četudi niso bile učiteljice.

Poleg prispevka za vsak smrtni primer 6 din, je plačati letno 5 din za upravne stroške in pri vstopu tudi vpisnino, ki je pa neznanatna.

Ker se nahaja velika večina upokojenih stanovskih tovarišev(ic) izven društva, se tem potom vljudno vabijo k pristopu. Ne odlašajte s tem, ker po enem letu upokojitve je treba doplačati smrtne primere za dobo pred enim letom.

Čem več nas bo, tem večja bo posmrtnina ali zapaščina. Pa čim bolj smo združeni, tem več bomo imeli tudi vpliva na merodajnih mestih pri eventualnem zboljšanju našega gnotnega položaja in drugih pravic za upokojence. Le v slogi in tesni povezanosti obstoji moč in veljava vseh in posameznikov.

Vabljeni ste vsi brez razlike mišljenja, ker društvo je strogo stanovsko.

Zahtevajte prijavo in vabilo, v katerem je vse pojasnjeno.

— Kraljevska banska uprava (prosvetni oddelek) je pripravilo ljudskim, meščanskim, srednjim učiteljskim in vsem ostalim šolam, naj bi bil list »Sadjar in vrtnar« v vsaki šolski knjižnici. — Ob tej priliki priporočamo list za razredno čtivo posebno v višjih ljudskih, meščanskih, kmetsko in gospodinjso nadaljevalnih šolah. Posamezne številke, tudi po 30—40 in več enakih pošiljamo šolam poštne prosto po 25 par, 100 številk 10 din.

RAZPIS USTANOVE

Žensko društvo v Mariboru razpisuje »Ustanovo Gisele in Albine Lasbacher, Ruše«, in sicer 4 štipendije po 1000 din in 6 štipendij po 500 din. Pravico do ustanove ima po oporoki uboga deca slovenskega narodnosti in rimsko-katoliške vere. Prednost pri podelitvi ustanove imajo zakonski otroci brez staršev, v prvi vrsti pa zakonske deklice brez staršev, ki so bili učiteljskega stanu. Prošnje je nasloviti do 15. januarja 1940. na naslov: Žensko društvo v Mariboru, v roke g. Juvančič Olge, šolske upraviteljece v pokoju, v Mariboru, Ciril-Metodova ulica 18, II. nadst.

Za Žensko društvo:
Ivanka Lipold, Olga Juvančič,
predsednica, upraviteljica ustanove.